

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Рішенням Загальних зборів Учасників
ТОВ «КУА «АЛЬФА ЕССЕТ МЕНЕДЖМЕНТ»**

протокол № 30 від “25” червня 2014 р.

Директор

Майборода В.В.

**Внутрішнє положення
про організацію системи управління ризиками
ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«КОМПАНІЯ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ «АЛЬФА ЕССЕТ
МЕНЕДЖМЕНТ»**

(нова редакція)

Київ, 2014

I. Загальні положення

1.1. Це Положення є внутрішнім нормативним документом, визначає та регламентує порядок створення та функціонування системи управління ризиками (далі – СУР) в **ТОВАРИСТВІ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «КОМПАНІЯ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ «АЛЬФА ЕССЕТ МЕНЕДЖМЕНТ»** (далі – **Компанія**).

1.2. Дане Положення розроблено відповідно до Законів України «Про цінні папери та фондовий ринок», «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», «Про інститути спільного інвестування», нормативно-правових актів Державної та/або Національної Комісії з цінних паперів та фондового ринку.

У всьому, що не передбачене цим Положенням, при управлінні ризиками Компанія керується Статутом, вимогами чинного законодавства України та найкращою міжнародною практикою з питань корпоративного управління та управління ризиками.

1.3. СУР – це комплекс правових та організаційно-технічних заходів та процедур, який забезпечує надійний процес виявлення, вимірювання, оцінки, контролю та моніторингу всіх видів ризиків Компанії та **Пайового венчурного недиверсифікованого закритого інвестиційного фонду «ГАРАНТ КАПІТАЛ»** (далі – **Фонд**), що перебуває в управлінні.

СУР спрямована на уникнення прийняття Компанією необґрунтованих рішень при провадженні професійної діяльності та ефективне використання ресурсів Компанії.

1.4. Для забезпечення функціонування СУР в Компанії призначається відповідальна за СУР особа (далі – відповідальна особа). Відповідальна особа у своїй діяльності керується вимогами цього Положення та нормами чинного законодавства України.

1.5. Норми цього Положення є обов'язковими для виконання посадовими особами та персоналом Компанії. Співробітники Компанії сприяють виконанню відповідальною особою її функцій і завдань в межах своєї компетенції.

1.6. Розрахунок пруденційних показників є складовою СУР, який здійснюється відповідно до вимог Положення щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльність з управління активами), затвердженого рішенням НКЦПФР № 1 від 09.01.2013 р. та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22 січня 2013 р. за № 171/22703.

1.7. Відповідальність за створення та функціонування СУР несе Керівник Компанії.

II. Цілі та принципи функціонування системи управління ризиками (СУР)

2.1. Основними цілями Компанії при управлінні ризиками є:

- 1) забезпечення реалізації стратегії розвитку Компанії;
- 2) своєчасна адаптація Компанії до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі;
- 3) забезпечення ефективного функціонування Компанії;

4) забезпечення інтересів інвесторів (учасників) фондів в управлінні Компанії.

2.2. Управління ризиками – це неперервний процес, у ході якого Компанія виявляє (ідентифікує) ризики, проводить оцінку їх величини, контролює ризикові позиції Компанії та фондів, враховуючи взаємозв'язки між різними групами та категоріями (видами) ризиків, а також здійснює моніторинг ризиків фондів та власного рівня ризику Компанії.

2.3. СУР передбачає встановлення Компанією правил та процедур і вжиття управлінських заходів, спрямованих на досягнення поставлених цілей управління ризиками шляхом концентрації та спрямування ресурсів Компанії на найбільш оптимальні варіанти рішень при здійсненні діяльності з управління активами фондів.

2.4. При управлінні ризиками Компанія дотримується таких принципів:

1) *усвідомленість (усвідомлене прийняття ризиків)* – Компанія повинна належним чином оцінити та зважити можливі позитивні та негативні наслідки від реалізації ризику, усвідомлено приймати рішення про його прийняття або уникнення, враховуючи, що повне уникнення ризику може бути неможливим;

2) *мінімізація (оптимізація) ризиків* – до складу портфелів фондів Компанія повинна придбавати такі активи, рівень ризику за якими найкраще піддається мінімізації або оптимізації відповідно до інвестиційної стратегії кожного фонду, та прагнути до мінімізації (оптимізації) власних ризиків;

3) *індивідуальний підхід* – ризики окремих фондів можуть бути спільними або подібними, але кожен фонд має свої особливості, згідно з якими Компанія має приймати (мінімізувати чи оптимізувати) ризики у відповідній мірі та окремо від інших фондів; можливі фінансові втрати за кожним видом ризику кожного фонду також мають бути оцінені окремо і мають мінімізуватися (нейтралізуватися) індивідуально;

4) *відповідність стратегіям* – рішення Компанії з прийняття ризику мають відповідати інвестиційним стратегіям відповідних фондів, а також стратегічним завданням діяльності самої Компанії;

5) *доцільність прийняття ризиків* – Компанія повинна співвідносити рівень ризику за операціями з активами фондів із рівнем їхньої потенційної (прогнозованої) доходності; очікувана доходність інвестиційних інструментів має компенсувати прийнятий ризик за ними;

6) *економічність* – витрати Компанії на управління ризиками, тобто мінімізацію (нейтралізацію) чи оптимізацію відповідного ризику, не повинні перевищувати суму можливих фінансових збитків від його прийняття та/або реалізації при найбільш імовірному сценарії настання ризикового випадку;

7) *конкретність* – рішення з прийняття ризику мають бути конкретними і чіткими для забезпечення однозначного їх трактування та виконання;

8) *відповідність покриття власних ризиків* – Компанія повинна співставляти рівень ризиків, що приймаються нею відносно себе, із власними фінансовими можливостями, тобто очікуваний розмір фінансових втрат Компанії від прийняття та/або реалізації ризиків повинен відповідати тій частці капіталу, яка призначена для внутрішнього страхування (покриття) цих ризиків; ризики, на які наражається Компанія, мають бути в межах рівнів, установлених уповноваженим органом Компанії;

9) *адекватність стимулів* – стимули для досягнення високої доходності фондів мають узгоджуватися з рівнем толерантності кожного з фондів до ризику.

10) *уникнення або передача надмірних ризиків* – у певних випадках або щодо певних ризиків, коли можливі негативні наслідки реалізації ризику для Компанії та/або фондів в її управлінні є неспівставними з фінансовими можливостями Компанії, для їх мінімізації (нейтралізації), Компанія повинна, за можливості, уникати (відмовлятися від прийняття) або частково чи повністю передавати ризик.

III. Завдання та функції СУР

3.1. Завданнями СУР є:

1) досягнення оптимальної ефективності функціонування системи управління ризиками в рамках корпоративного управління Компанії;

2) своєчасне та релевантне (відповідне) інформаційне та аналітичне забезпечення керівних осіб та органів управління Компанії у процесі прийняття управлінських рішень, стратегічного планування;

3) оптимізація структури ризикових активів фондів та встановлення адекватного механізму контролю відповідності рівня сукупного ризику кожного фонду його інвестиційній стратегії та рівню толерантності до ризику (ризик-профілю);

4) здійснення наскрізного контролю за ризиками Компанії та фондів;

5) встановлення, визначення ефективності та удосконалення механізмів і підходів до управління ризиками, мінімізації негативних наслідків прийняття (реалізації) ризиків.

3.2. Керівництво Компанії формує політику управління ризиками та затверджують внутрішні правила СУР, які передбачають:

- забезпечення розробки та затвердження внутрішніх положень та процедур щодо проведення кількісного та якісного оцінювання ризиків, формування системи звітності та розподілу обов'язків і відповідальності стосовно управління різними видами ризиків;
- розробку заходів, спрямованих на обмеження та пом'якшення наслідків негативного впливу ризиків, пов'язаних із зовнішніми чинниками;

- забезпечення внутрішнього контролю за систематичним проведенням відповідальною особою аналізу структури, доходності, якості, ліквідності інвестиційних вкладень, наявності збиткових позицій та інших ризиків, які пов'язані з інвестуванням активів;
- забезпечення постійного підвищення кваліфікації працівників, відповідальних за функціонування СУР, шляхом опанування найкращого досвіду щодо управління ризиками.
- здійснення періодичного перегляду (щонайменше один раз на рік) внутрішніх положень та процедур СУР та, у разі необхідності, внесення змін до них.

3.3. Відповідальна особа виконує наступні функції:

- організує та контролює підготовку внутрішніх документів щодо управління ризиками та проектів рішень наглядової ради щодо стратегії Компанії у частині управління ризиками;
- отримує інформацію та координує роботу інших структурних та функціональних підрозділів Компанії у частині управління ризиками;
- контролює дотримання ризикових позицій фондів в управлінні, має право блокувати операції, які можуть спричинити порушення встановлених меж (лімітів) ризиків;
- регулярно надає звітність керівництву Компанії щодо проведеної роботи, фактів порушення прийнятих рівнів ризику, фактів та розмірів втрат, спричинених факторами ризику, а також постійно вдосконалює якість такої звітності;
- розробляє та регулярно актуалізує засоби і методики аналізу ризиків, здійснює їх тестування;
- готує рекомендації керівництву Компанії щодо напрямів подальшого вдосконалення СУР.

IV. Класифікація ризиків Компанії та фондів

4.1. Ризики, на які наражаються Компанія та фонди, виникають на основі як внутрішніх, так і зовнішніх факторів. Значна частина зовнішніх факторів перебуває за межами контролю з боку Компанії, тому Компанія не може мати повної впевненості щодо часу виникнення та наслідків можливих майбутніх подій, які можуть вплинути на її діяльність та результати фондів.

СУР Компанії покликана ідентифікувати зовнішні фактори та мінімізувати (оптимізувати) можливий вплив відповідних ризиків на Компанію та фонди, а також забезпечити мінімізацію ризиків, що можуть виникнути під впливом внутрішніх факторів Компанії.

4.2. До основних ризиків, на які наражається Компанія та фонди у процесі здійснення Компанією своєї професійної діяльності, належать:

1) **системний ризик** – це ризик, пов'язаний зі станом і динамікою розвитку економіки загалом, що певною мірою відбивається на дохідності всіх без винятку цінних паперів та фінансових інструментів, що обертаються на ринку цінних паперів та інших фінансових ринках, спричинені кон'юктурою та особливостями фінансового ринку, на якому Компанія здійснює свою діяльність;

2) **кредитний ризик** – це ризик збитків в результаті неспроможності будь-якої особи, що є стороною за договором з Компанією (фондом) – емітента облігацій чи будь-якого дебітора – виконати взяті на себе зобов'язання за таким договором, у тому числі ризик недобросовісності контрагента:

індивідуальний кредитний ризик – ризик щодо окремого контрагента – емітента цінних паперів, придбаних у портфель фонду, чи дебітора за іншими активами фонду;

портфельний кредитний ризик – ризик за всіма наявними у портфелі фонду активами, яким притаманний кредитний ризик (операції з цінними паперами, портфель депозитів, дебіторської заборгованості тощо);

3) **ринковий ціновий ризик** – це ризик збитків, який виникає в результаті несприятливих змін у цінах (ринковій вартості) цінних паперів або інших фінансових інструментів, які придбаються у портфелі фондів;

4) **ризик процентних ставок** – це ризик збитків, який виникає в результаті несприятливих змін процентних ставок (кривих доходності) фінансових інструментів, які придбаються в активи фондів;

5) **валютний ризик** – це ризик збитків, який виникає в результаті несприятливих змін співвідношення вартості валют (валютних курсів), у яких виражені фінансові інструменти в активах фондів;

6) **ризик ліквідності** – це ризик збитків, який виникає в результаті неспроможності реалізації Компанією своїх функцій щодо забезпечення виконання фінансових зобов'язань фондів при настанні строку їх погашення, без значних збитків;

7) **операційний ризик** – це ризик фінансових втрат для Компанії та фондів в результаті неадекватності або збоїв у системах Компанії у таких сферах як корпоративне управління, внутрішній контроль, інформаційні технології або в інших операційних системах, необхідних для провадження діяльності Компанії через помилки, шахрайство, неналежне (неякісне) або несвоєчасне виконання чи невиконання посадових обов'язків працівниками Компанії; несанкціонований доступ до комп'ютерних мереж Компанії або внаслідок інших непередбачених подій, таких як пожежа, перебої з електропостачанням або інші форс-мажорні обставини;

8) **репутаційний ризик** – це ризик збитків, який виникає в результаті негативного сприйняття репутації Компанії або недовіри до неї з боку її клієнтів (інвесторів фондів),

акціонерів/учасників, контрагентів, інших осіб, від яких залежить Компанія, а також застосування державними органами заходів впливу, передбачених законодавством;

9) **юридичний ризик** – це ризик збитків, який виникає в результаті порушення чи недотримання або підозри на порушення чи недотримання Компанією законодавчих або нормативно-правових актів, договорів або встановлених етичних норм;

10) **правовий ризик** – це ризик збитків, який виникає у зв'язку зі зміною законодавства та нормативно-правових актів, які регулюють діяльність з управління активами та суміжні питання, що може негативно вплинути на фінансові показники Компанії та/або результати фондів;

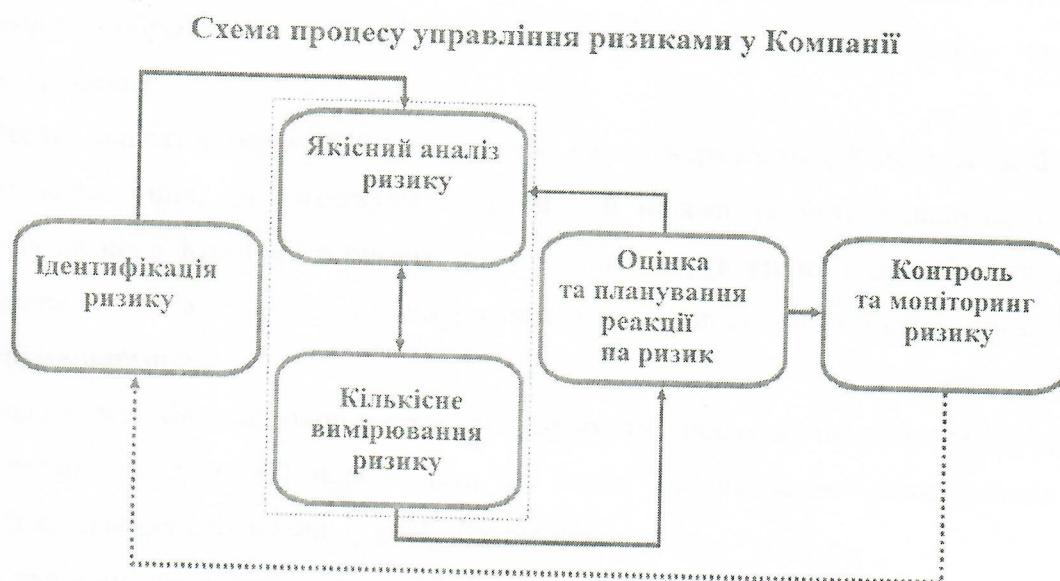
11) **стратегічний ризик** – це ризик збитків, який виникає в результаті прийняття помилкових ділових рішень, неналежного виконання ділових рішень або ігнорування змін зовнішніх економічних умов;

12) **ризик професійної діяльності** – ризик збитків внаслідок настання подій, що призводять до неможливості виконання (неналежного виконання) Компанією своїх зобов'язань, пов'язаних зі здійсненням її професійної діяльності на фондовому ринку.

4.3. Операційний, репутаційний, юридичний, правовий, стратегічний ризики та ризик професійної діяльності Компанія несе повністю.

V. Процедури та механізми управління ризиками в Компанії

5.1. Управління ризиками у Компанії включає такі етапи: виявлення (ідентифікація) ризиків, кількісний та якісний аналіз і вимірювання ризиків, оцінка ризиків та організація управління ризиками (у тому числі планування і організаційно-технологічне забезпечення реакції на ризики), контроль ризиків, моніторинг управління ризиками.

5.2. Виявлення (ідентифікація) ризиків – встановлення джерел і причин ризиків, визначення подій та факторів (внутрішніх та/або зовнішніх), які можуть істотно вплинути на здійснення Компанією її професійної діяльності та результати фондів.

5.2.1. У ході ідентифікації ризиків Компанія виявляє всі види можливих ризиків, пов'язаних з її професійною діяльністю:

- ідентифікуються ризики у розрізі аспектів професійної діяльності Компанії (операційної, інвестиційної, фінансової) та кожного фонду, визначаються відповідні види ризиків, на підставі чого складається перелік несистематичних ризиків;
- визначається перелік систематичних ризиків, пов'язаних з професійною діяльністю Компанії в цілому та за кожним фондом;
- формується загальний портфель ризиків Компанії та кожного фонду.

5.2.3. На основі ідентифікації ризиків отримується інформація для подальшого аналізу та оцінки ризику. Під час оцінки обсягу і надійності отриманої інформації здійснюється перевірка її повноти і достовірності для чіткого визначення видів ризиків. Оскільки на ефективність фінансових операцій КУА щодо активів фондів впливають як внутрішні, так і зовнішні фактори ризиків, процес визначення потенційних ризиків окремих операцій може мати індивідуальний характер.

5.3. Кількісний та якісний аналіз і вимірювання ризиків – вимірювання (за можливості) або якісна характеристика та аналіз ризиків з точки зору можливих наслідків їх реалізації з урахуванням імовірності їх настання та величини (розміру) потенційних збитків.

5.3.1. Компанія систематично здійснює аналіз ризиків, спрямований на оцінку їх величини - систематизованого оброблення наявної інформації щодо ризиків з метою прийняття управлінського рішення.

5.3.2. Метою аналізу є розуміння суті ризиків, на які наражається Компанія та Фонд в її управлінні, та визначення, чи узгоджуються вони з її цілями та метою діяльності. Аналіз здійснюється як на рівні Компанії в цілому, так і на рівні структурних підрозділів та включає виявлення, вимірювання та оцінку всіх видів ризиків, у тому числі зв'язок і взаємний вплив між різними категоріями ризиків.

5.3.3. Аналіз ризиків має охоплювати всі продукти, послуги та процеси професійної діяльності Компанії та фондів і передбачати як якісну оцінку відповідних ризиків, так і вимірювання їх кількісних параметрів (у разі можливості):

- **кількісна оцінка ризику** – процес встановлення характеристик ризику з використанням математичної моделі; полягає у визначенні числового значення ризику;

- **якісна оцінка ризику** – процес виявлення джерел і причин виникнення ризику та його характеристик шляхом суб'єктивної (експертної) оцінки; полягає у визначенні принципового ступеня небезпеки ризику і виділення факторів, що впливають на рівень ризику.

5.3.4. Працівники Компанії, відповідно до покладених на них функцій та обов'язків, повинні підтримувати належний рівень поінформованості щодо всього спектру ризиків, з якими вони стикаються під час виконання службових обов'язків; виявляти ризики за всіма напрямками та в усіх аспектах своєї роботи.

5.3.5. Для **вимірювання та аналізу ризиків** ризикової позиції фондів, а також власного рівня ризику Компанія може використовувати такі інструменти та підходи:

- VaR-методологія;
- стрес-тестування;
- різноманітні показники (нормативи власного капіталу, резервного фонду Компанії, мінімального рівня активів фондів, коефіцієнти фінансової стійкості та/або покриття зобов'язань власним капіталом, коефіцієнти ліквідності, коефіцієнти рентабельності та ін.) тощо.

5.4. Оцінка ризиків і планування реакції на ризики – визначення впливу наслідків реалізації ризиків на Компанію та/або фонди, визначення допустимих меж (лімітів) та/або критеріїв відповідності для кожного виду ризику.

5.4.1. Компанія може використовувати такі **методи оцінки ризиків**:

- **статистичні (історичні) методи** – полягають у визначенні рівня загрози втрат від ризику залежно від ступеня ймовірності його виникнення шляхом побудови математичних моделей на основі історичних даних;
- **експертні методи** – базуються на суб'єктивній оцінці розмірів можливих фінансових результатів окремими експертами (консультантами, спеціалістами з окремих питань); застосовується у випадку, коли отримати необхідний масив статистичної інформації з якихось причин неможливо або якщо аналогів такого розвитку подій ще не було; не передбачає математичного підтвердження оптимальності рішень;
- **аналогові методи** – полягають у використанні даних про розвиток аналогічних видів діяльності, продуктів (фондів), компаній у минулому; можуть використовуватися звітні документи Компанії за попередні періоди, відкрита інформація базах даних звітності та у ЗМІ тощо.

5.4.2. Оцінювання ризику передбачає формування **узагальненого висновку** щодо:

- вірогідності (ймовірності) настання ризикової події;
- рівня загрози виникнення ризику та масштабу (обсягу) його можливих негативних наслідків (збитків), які можуть вплинути на виконання зобов'язань Компанії та/або

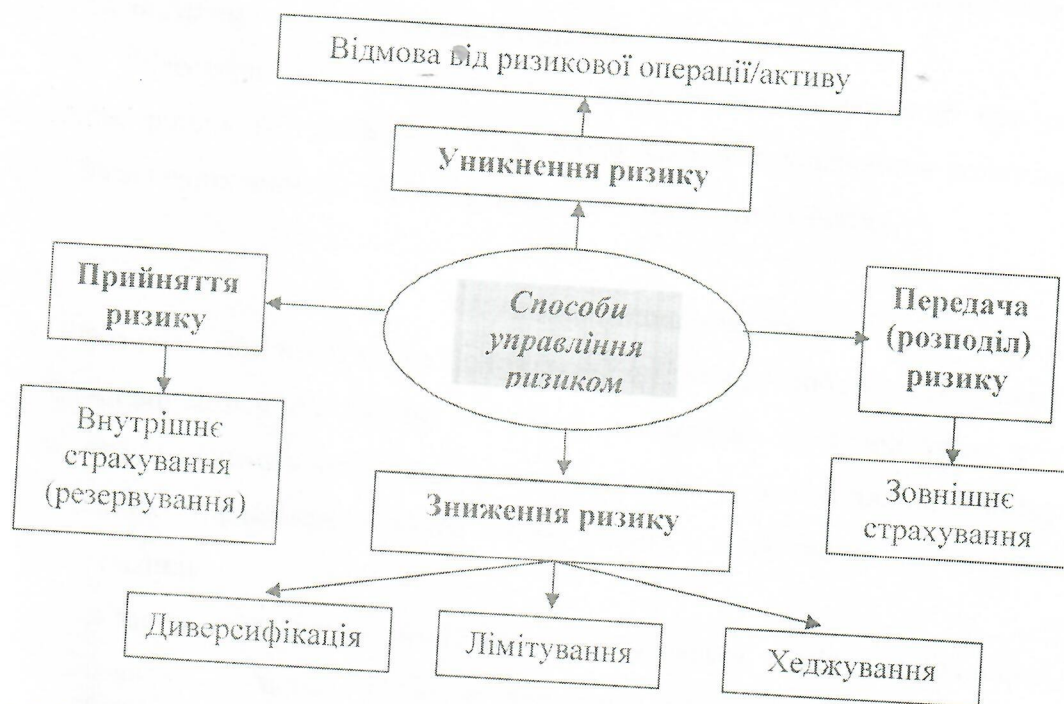
- фондів і визначаються такими якісними термінами як «катастрофічний», «високий», «значний», «середній», «низький», «незначний» тощо:
- визначення напрямку ризику – ймовірна зміна показника ризику протягом наступного періоду.

5.4.3. Ризики, які не пов'язані між собою, оцінюються окремо. Взаємопов'язані ризики оцінюються в цілому, сукупно.

5.4.4. На основі проведеної оцінки здійснюється ранжування та виявлення критичних ризиків для Компанії та фондів.

5.4.5. Планування реакції на ризики передбачає визначення Компанією правил, підходів, показників та лімітів для ризиків, інструментарію оцінки та заходів щодо управління кожним видом ризику (запобігання, уникнення, мінімізації чи оптимізації ризиків).

5.4.6. Управління ризиками (реакція на ризики) в Компанії охоплює такі способи та механізми управління ризиком:

5.5. Контроль ризиків – відстеження власного рівня ризику Компанії та ризикових позицій фондів (відхилень фактичних рівнів ризику від прогнозованих та/або визначених згідно з профілями ризику фондів), перевірка дотримання встановлених лімітів чи якісних критеріїв ризиків; забезпечення недопущення виконання Компанією та/або її контрагентами (за можливості) дій (операцій), які порушують ці ліміти чи критерії; здійснення комплексу заходів, що перешкоджають реалізації ризиків Компанії та фондів (за можливості) або мінімізують їх вплив.

Контроль ризиків Компанії та фондів може здійснюватися на щоденній, щотижневій, щомісячній, щоквартальній основі (для фондів – залежно від їх типу та інвестиційної стратегії).

5.6. Моніторинг управління ризиками – постійний та неперервний процес слідкування за виявленими (ідентифікованими) ризиками, перевірки виконання операцій реагування на ризики та оцінки їх ефективності впродовж здійснення професійної діяльності Компанії.

5.6.1. Моніторинг ризику передбачає відстеження фінансових та інвестиційних операцій, а також господарських процесів, що здійснюються у Компанії, вивчення їхньої динаміки, аналіз причин зміни, розробку превентивних заходів для мінімізації ризиків у разі виявлення негативних тенденцій та вдосконалення бізнес-процесів за результатами проведеного аналізу.

5.6.2. Методики, інструменти, підходи та механізми, які використовуються Компанією для ідентифікації, вимірювання, оцінки та контролю ризиків періодично оцінюються на предмет адекватності поточним внутрішнім та зовнішнім умовам діяльності Компанії і вимогам законодавства та нормативно-правових актів та, у випадку необхідності, коригуються з метою поліпшення управління ризиками у Компанії.

5.6.3. Діяльність із моніторингу ризиків та формування звітності щодо управління ризиками у Компанії здійснюється відповідно до функцій та обов'язків, визначених законодавством України та внутрішніми документами Компанії.

5.6.4. Інвестори фондів мають право на отримання інформації про результати роботи відповідних фондів та Компанії, у т. ч. щодо заходів з управління ризиками, у строки та в обсягах, визначених чинним законодавством та документами фонду.

VI. Заключні положення

6.1. Для реалізації норм цього Положення Компанія розробляє та рішенням уповноваженого органу Компанії затверджує окремі внутрішні документи – Політики та інструкції з управління ризиками, що визначають правила, підходи, показники та ліміти для них, інструментарій оцінки та заходи щодо управління кожним видом ризику (запобігання, уникнення, мінімізації чи оптимізації ризиків).

6.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться у міру необхідності, при перегляді стратегії розвитку Компанії, а також при зміні вимог чинного законодавства у порядку, визначеному внутрішніми документами Компанії.

Директор
ТОВ «КУА «АЛЬФА ЕССЕТ МЕНЕДЖМЕНТ»

Майборода В.В.

Прошнуровано, пронумеровано
та скріплено відбитком печатки
та підписом керівника Н
Григорук аркушів

